

תלבוות שבת סימן שח

218 באור הגולה

*¹³⁷ וכן אם הוא תבוח (פרוש, מקריח, רש"י) מתר לטלטלו, משום דראוי לכלבים: לב (קכו) * דג מלוח מתר לטלטלו, ושאינו מלוח אסור (קכו) מפני שאינו ראוי: לג בקמיע (קכה) שאינו ממנה, אף-על-פי (קכט) שאין יוצאים בו, מטלטלין אותו: לד * כל דבר מטנף, כגון רעי וקיא וצואה, בין של אדם בין של חיה, וכו' (קל) וכיוצא בהם, אם היו בחצר (קלא) שישושים בה מתר להוציאם לאשפה או לבית-הכסא (קלב) ואפלו בלא כלי, ואם היו בחצר (קלג) שאינו דר שם (קלד) אסור להוציאם. ואם ירא מפני התינוק שלא יתלכלך בה, (קלה) מתר לכפות עליה כלי: לה יאף-על-פי שמתר (קלו) להוציא גרף של רעי ועביט של מירגלים, (מ) אסור להתוודע (קלז) אלא-אם-כן נתן (קלה) לתוכם (מ) * אין עושין גרף של רעי לבתולה, דהנין להביא דבר שעמיד למאס (קלט) * כדי להוציא

באר היטב

(לה) שאינו, ואם נמצא במקום דריסת הנגל מתר לסלקו לצדדים, מ"א: (מ) אסור, ובעודו בידו מתר להתוודע, מ"א: (מל) מ"מ. (לט) אסור, ואם הוא מלא ואי אפשר לפנותו עליו, מתר להוציא ולהחזירו משום:

באר הגולה

לאמצא מקל שרי, וטעם הגר"א, וכן מצד האלה נהגו גס"כ בתרומה השני, דכל בשר חזי לאמצא וכן בספר סאמר-סדרי וספר קרפד-נחמאל הקפידו גס"כ כן, מכל מקום הלא לריצא כלם שרים ואפלו בשר-בהמה שרי לטלטול, ונראה שנהגו המגן-אברהם מפניה ראשונים דהו ספרי אחרונים דאין מוכח קלל מהם, ותעורר דגם בשר-בהמה חזי לאמצא כמו בשר-עוף, ובדמשטע מפתחת תרומה ונשלח-הערך ומה דמשני: שאני בראיית דהו לאמצא, ונראה לומר, דבזה אפלו לרב חסדא חזי לאמצא אפלו בתפוח, וקלף סמקו דבמקום הדק נחל לסמך עליהם, והנה למן לענין שכן צונן סמקו בהמגן-אברהם דאסור בטלטול, אף דבין הראשון סמקו לקלף כהש"י, משום דהרשב"א גופא, ששמונה עשרה הגר"א וכן שארי אחרונים דחזי לאמצא שכן בכל בשר, פתח בהנ"ל בשטח דג מפל בהסמך המגן-אברהם, דדבר דלרידה לא חזי, משום כלבים לא שרינו, דטאי דחזי לה אחר-כך קצתה לה בכלבים, וממילא גס בששן אסור, וכן הוא דעת הר"י בסוף פירק נוטל, עין שם, וכן הוא דעת הרב המגיד ונפרק כו, עין שם מה שכתב בדין טו לענין הרד"ל וכן הוא דעת הר"ן גס"כ, עין שם מה שכתב בטעם דהו קפלו, וקאי אף לדעת רבי שמעון, כמו שפסק הר"ף בהנ"ל, וכן כתב הרשב"א בחדושי וכן כתב במאירי, ועל-כן אף בהוספות בחד תרומה והטור כתבו דטעם דג מפל משום דאינו ראוי לכלבים, משמע דאם היה ראוי לאכילת כלבים אף הלא קאי לזה מה מפר, ולפי זה גס בששן צונן אינו אסור בטלטול דהא ראוי לאכילת כלבים, לא נחל לקמך על זה למעשה משום כל תראשונים חז"ל: * וכן אם הוא תפוח, חזי אפלו אם נחפץ בשבת, וכדעת רבי שמעון בהנ"ל שנהפלה בשבת ואחרונים, בהפך אחר-ההר"י שנהפחה אפלו בשבת שרי לטלטלה¹³⁸, מיד דהו אובחל שנהפלה בשבת דשרי לטלטלה, כדלקמן בס"ט שכן [מגן-אברהם, עין שם עמוד: * אין עושין גרף וכו', עין בבאור הגר"א דהביא לה דעת השלח-הערך הוא דאפלו במקום הפסד אסור לעשות לבתולה¹³⁹], ולא חזי כי אם במה שמביא בסעף שאמר זה שהוא מביא עצמו אל תגרף: * כדי להוציא, עין משנה פרושה, והוא מהמגן-אברהם, ומה שכתבתי דבר שיהיה בודאי אחר-כך מאוס, וכן

מגן-אברהם, ובספר שלחן-עצמשיים פסק גס"כ דמתר לצאת לכרמלית בשבת קמיע שלא בדקוהו ולא הועיל, אבל בקמיע שאינו ממנה ודאי, אף לכרמלית אסור¹⁴⁰: לד (קל) וכיוצא בהם¹⁴¹, עין לקמן בס"ט שלח טוף סעף ח, בהמקרא איחא, דעקבר מת הנמצא, (קו) מתר להוציא בדינים משעם גרף של רעי¹⁴²: (קלא) שישושים בה, דהנין שדרים בה, דהנין שדרים בה, כמו התפוח העשוי ללפני הפתח שהוא מקום דריסת הנגל, והתירו למשפט לן (קז) דלא תיקא דלא התירו לטלטל רק אצב כלי: (קלב) ואפלו בלא כלי, קא א' שהוא מנה באשפה שבחצר, דאז אסור לטלטלם¹⁴³: (קלד) אסור להוציאם, דהא לא חזי למידי והוא מקצה כצנן, והוא הדין הגרף ועביט בלא רעי ומירגלים גס"כ אסור, דהו שהוא מקום שאין דר שם [א"ר], ואם הוא מלא ואי אפשר לפנותו עליו, (קט) מתר להוציא ולהחזירו משום כבוד הבריות: (קלה) מתר לכפות, אשמיצו בזה, (קי) דלא תיקא דאין כלי נשל אלא לצנף דבר הנשל: לה (קלו) להוציא גרף וכו', גרף ועביט שניהם של חסר, אלא של רעי נקרא גרף ושל מירגלים נקרא עביט, והוא הדין אם הוא של עץ, וצנף לעיל בס"ט פו לענין אם הוא של מתכות¹⁴⁴, והנה גרף ועביט, אף-על-פי שהוא כלי, מכל מקום הוא בכלל מקצה מחמת גופו משום (קיל) דמאיס הרבה, וחסרי מסתם מקצה מחמת מאוס דנקמא לן בריש סימן שי דמפר, דגרף הוא כצנף ודומיתו, וכן להוציא מן המקום שדר שם התירו (קיד) משום כבודו, אבל להתחזיר צריך מים, דאז מטלטלין על-ידי המים: (קלז) אלא-אם-כן וכו', פתח המגן-אברהם, דבעודו בידו מתר להתחזיר אף בלא מים, ועין באליה רבה ובפרי-מגרים שמשפסקין בזה¹⁴⁵: (קלה) לתוכם מים, ודוקא (קיד) בשנים ראויים צדן לשתות בהמה, דאם לא-כן אף המים גרף הן, והנה מקדמם השלח-הערך, משמע דאפלו אין צריך להוציא בו צואה ומירגלים שרי להתחזיר על-ידי מים, (קיד) ויש מחמירין בזה, כמו שכתב בבית-יוסף, ועין בספר אליה רבה שכתבתי דאם הוא מקום המשתמר לא יכניסנו שלא לצורך: לו (קלט) כדי להוציא.

שער הענין

(קס) דרך-החיים וההוספת-שבת והגר"ז והת"י-אדם והשלח-שלמה: (קי) והובא ברבנו זרעם נתיב ד חלק א, עין שם שכתב על זה ודוקא אם הוא במקום שמאוס בעיני¹⁴⁶: (קי) גס"כ: (קכ) מגן-אברהם: (קכט) מגן-אברהם ויש"א: (קד) עין שבת מ"ג לענין פוסין קצרה על חסר, והוא הדין בזה דהוא סיפא דמשנה: (קיל) לבוש: (קיד) רש"י ביצה ל"ו: (קיג) מגן-אברהם בשם הרשב"א: (קיד) טעמיהו, דלא התירו על-ידי כפר ומינוק אלא

הלכות שבת סימן שח

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק קלט]

[גמ' פ' אסורין (143) וכו', מאיס ל' ק'ניו ו'צ'אנא, אסורין (144)].

(143) ולחמין נכדי לשתות עמו יין, באופן שישארו בכוס פירורי פת שנישור בין ונאסרו בשתייתו, ומחמת המיאוס יפנו את הכוס, כתב בשע"ח לקמן (סי' שכה ס"ק א) שמוחר להזניח, מפני שהפירורים בטלים לכוס ואינם הופכים אותה לבסיס. מאידך, החז"א כתב (א"ח סי' מח ס"ק ט) שאין הרבר מוכרע שהפירורים בטלים לכוס, דינה של הכוס בבסיס, ומימ מותר להזניח לפי שאין ההזנחה נחשבת כעשיית גרף של דני לכתחילה.

(144) ואפילו אם דעתו שישאר הגרף במקומו ולא יטלטלנו לאחר מכן, כתב לקמן (סי' שלח ס"ק לא) שאסור, וביאר בביה"ל שם (ד"ה אסור) שהמניח חפץ על דעת שיהיה אסור לאחר מכן לטלטלו, הרי הוא בכלל מבטל כלי מדיכנו.

אמנם להניח לפניו קליפות בשעת אכילתו על דעת לוורקן לאחר מכן, כתב בשיטה מקובצת (ביצה כא, ב) שמוחר לכתחילה, והוסיף הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ג פס"ה סוף ס"ק ג), שיש להחיר זאת על פי המבואר בחידושי הרשב"א (שם), שפסולת שלא היה יכול לסלקה מבעוד יום, לא נאמר בה איסור עשיית גרף של דני לכתחילה, ואף לדעת הרמב"ם (פכ"ו מה"ל שבת ה"ט) והשו"ע הרב (סס"ז) שיש לזרוק את הקליפות לאחריות, ולא להניח לפניו באופן שיהיו גרף של דני כדי לסלקן, דעת הגר"ש אלישיב (שבת יצחק מוקצה פ"ט אות ז) שבזמנינו רשאי ליתן על השולחן לפניו ולפנותו לאחר מכן, שהרי לפי הרגילות אצלנו גם אם חרק אותן לאחריות על הקרקע ימאסו, ויצטרך לפנותן.

[משנ"ב ס"ק קמא]

ל'ל' מ'נ'נ' (145) וכו', וצ"ע שם ב'מה ש'ק'ב'נ' ב'ה' (146)].

(145) ואף על פי שיתכן שלא תהא צואה או רוק בבית ולא יצטרך לחול, כתב לקמן (סי' תצ"ח ס"ק פו) שמימי נחשב הדבר ביהד ומותר לבסותם בו, והוסיף, שכך הדין כשהכניס את החול בסתם, מפני שיחד עפר סתם מועיל גם להטמיש שטף אם ידמן לו, אבל כשהכניס על מנת להשתמש בו תשמיש דאי, נחלקו הפוסקים אם מותר לבסות בו צואה או רוק, שאין תשמישם ודאי.

(146) שם כתב (ס"ק צא), שאיסור עשיית גומא נדהג אפילו כעפר שכבר נתלש ונחפר וכן כעפר שבכלים, והוסיף, שלפי זה אין לתחול בו בכלי מלא עפר, אם העפר קשה קצת, כיון שנעשית גומא על ידי תחיבתו, ומ"מ להוציא את הנר (שהוכנס מאתמול) מהגומא, כתב שם שמוחר, כיון שהגומא נעשית מאליה.

[משנ"ב ס"ק קמו]

כ'עצ' ו'א'ב'נ'ס, ד'ה'א' לא ת'ז'ר' (147) וכו', ל'ה'פ'ס'ד' ע'ל'י'נ' (148)].

(147) ואף צפורים המיועדות לניז ולשעשוע, כתב הרא"ש (הורב בשו"ת מהר"ח אור זרוע סי' פב) שמוקצה הן, מפני שאין משתמשים בבעלי חיים, ולא חילקו חכמים בין בעלי החיים.

ואקוריום עם דגים, כתב בשו"ת אגרות משה (א"ח ח"ד סי' טז) שמוקצה הוא ואסור לטלטלו. מאידך, הקצות השלחן (סי' קבא בדי"ש ס"ק ד) כתב, שאף על פי שאסור לטלטל את הדגים בפני עצמם, מ"מ מותר לטלטלם עם האקוריום, הואיל והדבר העשוי לניז הוא, וכן דעת הגר"ש איערבך (שש"כ פכ"ו הע' צו), שמתברר שהרא"ש לא היה מחמיר בזה, כיון שהאקוריום יחד עם הדגים מיועדים לניז ועשויים לטלטלם ממקום למקום, ובפרט כשהדרך היא לטלטל את האקוריום ולהעבירו ממקום למקום.

וכלל המיעד להולכת עיוורים, דעת הגר"ש איערבך (שם פ"ח הע' סב) שאינו מוקצה, מכיון שעומד הוא לשימוש של טלטול וראה שו"ת אגרות משה א"ח ח"א סי' מה, שמוחר לסומא ללכת לבית הכנסת עם כלבו בשבת ובי"ט, וראה תהלה לדרד סי' שח ס"ק ח.

וליסול כינה ופרעוש מהגוף ומן הבגדים, מבואר בשו"ע לקמן (סי' שטז ס"ט) שמוחר, וביאור הטעם שלא נאסר הרבר משום מוקצה, כתבו הפמ"ג (שם משב"ו ס"ק ח) והתהלה לדרד (שם ס"ק יא) שכיון שהכינה

והפרעוש מאוסים הם, נחשבים הם כגרף של דני, ולהוציא זבוב מהמאכל, כתב החז"א (א"ח סי' מז ס"ק טו) שמוחר, כיון שאין פעולה זו נחשבת כטלטול המוקצה אלא כתיקון האוכל בלבד, וראה מה שכתבנו לעיל ס"ק קל.

(148) ולטלטל בעל חיים על ידי נכדי כדי למנוע הפסד, כתב לקמן (סי' שטז ס"ק לג) שמוחר, כדין שבות רשבות במקום הפסד.

[משנ"ב ס"ק קמז]

ד'ה'א' י'כול ל'ה'פ'ר'ה'ם ב'כ'ל ש'ע'ה' (149)].

(149) ולנער את האפרוחים מהסל, כתב החז"א (א"ח סי' מז ס"ק טו) שנראה שאסור, שאם היה מותר לעשות כן, לא היה נחשב הסל מוקצה כלל, גם אם היו עליו במשך כל בין השמשות, והוסיף, שאם היה בדעתו להפריח את האפרוחים במשך השבת, מותר לנערם לדעת התוס' (שבת נא, א), משום שלדעתם אין חפץ נעשה בסיס אם היה בדעתו לסלק מעליו את המוקצה במשך השבת [וראה לקמן (סי' שט ס"ק כא), שבמקום פסידא יש לחקל כדעה זו].

[משנ"ב ס"ק קנ]

ומ'ק'ל מ'קום נ'ר'א'ה ד'ב'ע'ג'ל'ים ג'ד'ול'ים מ'ת'ר ל'ד'ד'ות ב'כ'ר'כ'ל'ית' (150)].

(150) והחז"א כתב (א"ח סי' מה ס"ק א), שאף עגלים קטנים נחשבים כגדולים לענין זה, והוסיף, שיתכן שאפשר לחקל בזה אף ברשות הרבים, מאחר ואין הרבר אסור אלא מדרבנן.

[משנ"ב ס"ק קנא]

ומ'ש'ום צ'צ'ר ב'ע'ל'י'ח'יים (151) וכו', כ'ף א'ין מ'ט'ל'ט'ל'ין מ'ק'צ'ת' (152)].

(151) אמנם, לעיל (סי' שח ס"ק ע) כתב בשם הא"ר, שבמקום צער בעלי חיים יש המתירים אף טלטול גמור.

ודגים קטנים שאם לא יוציאו מהאקוריום יאכלום הדגים הגדולים, דעת הגר"ש איערבך (שש"כ פכ"ו הע' קעט) שאין להוציאם, ואין להחיר זאת משום צער בעלי חיים, כיון שאין האדם עושה שום מעשה לצערם, וכך דרכם של דגים שהגדולים אוכלים את הקטנים, ובשו"ת הר צבי כתב (ח"א סי' קצד) שאין זה נחשב צער בעלי חיים, כיון שאיסור זה לא נאמר על הריגתם, אלא רק על המצערם בעודם חיים [וראה מה שכתבנו לקמן (סי' שטז ס"ק לח)], ולומר לנכדי להוציאם, הסתפק בשו"ת הר צבי (שם) אם מותר, שמא נחשב הדבר כהפסד, שהותר בו שבת רשבות, כמבואר לקמן (סי' שטז ס"ק לג).

ולטלטל את בעל החיים בבית, הסתפק הגר"ש איערבך (שולחן שלמה ס"ק עז) שמא נחשב כטלטול כולו, ואסור אף במקום צער בעלי חיים.

(152) ולטלטל את שעריו של הבעל חיים, כגון לקנח את ידיו בזנב הסוס, כתב בביה"ל לעיל (סי' שב ס"א ד"ה מקנחה) שלדעת התוספת שבת (שם ס"ק לד) אסור לעשות כן, מפני שמתלטל מקצתו של בעל החיים [ועיי' שפסק בעיקר דבריו], וראה מה שכתבנו לקמן (סי' שיא ס"ק כא) לגבי חזת המת בשעת הדחתו.

ולטובב בורר, צידד בשו"ת הר צבי (ח"א סי' קצו) שאינו נחשב כטלטול מוקצה, כיון שאינו מזוין ממקום למקום, וכן מבואר בספר פסקי תשובה (סי' שג) בשם שו"ת לב יחודה, שבלחיצה על גבי מתג החשמל [כשזרם החשמל מנותק] אין איסור משום טלטול מוקצה, מאחר שאין הכוונה זו ממוקמו, אלא רק סובב על צירו. מאידך, לדעת הגר"ש איערבך (שבת לישראל עמ' שג, שש"כ פל"ג הע' קיד) אסור ללחוץ על מתג החשמל, ויש בכך משום טלטול מוקצה, וכן כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"א סי' נח, ח"ב סי' קי אות ה, ח"ג סי' קלח אות א), וראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק פא).

[שע"ח ס"ק קנא]

ו'א'פ'ל'י' א'ם ב'ר'ק'ה ל'ר'ש'ה'ת'ר'ב'ים ג'ס'ב'ן ש'ר'י ל'ח'ו'ס'ה' (153)].

(153) וביאר החז"א (א"ח סי' מה ס"ק ב), דהיינו שמוחר לדחותה המשך במילואים עמוד 35

הלבנות שבת סימן שח קי באור הגולה

ו תנאב"ס פקדן כה
ז שם דאב"ס ראב"י
וקדוש
המקדש
המקדש
ח שבת נ"ט
בדש"י י תרס"ח
בפ"ק מה דאב"ס
כ"ח פקדון כ"ח
במשנה מ"ג
בפ"ק מה דאב"ס
וקדוש רש"י שם
במשנה

לכשימאס. ויאה עבר ועשא, מתר להוציאו: לו במקום (קמ) דאיכא פסידא, מתר (מנ) להכניס
משהו אצל גרף של רעי (קמא) ולקבע ושיכחו שם פדי להוציאו: לח "מכניס אדם מבעוד יום
מלא קפחו (קמב) עפר ומיחד לו קרדונית ועושה בו כל צרכיו בשבת, בגון (קמג) לטל ממונו ללכסות
צואה או רק וכו' וצא בנה, אבל אם לא יחד לו קרדונית, (קמד) *בטל אגב עפר הפית ואסור
לטלטלו: הגה ולכן מתר לקח פרות (קמה) השמונים בחול, כי אין איתו עפר מקצה (כ"י סס"י ש"א בשם שבולילקט):
לט (קמו) אסור לטלטל בהמה חיה ועוף, ואף-על-פי-כן (קמז) ימתר לכפות את הסל לפני האפרוחים
כדי שיעלו ויגדלו בו, לבעודם עליו (מג) אסור לטלטלו: כז (קמט) יסל בהמה חיה ועוף מדידים
אותם (מז) (קנ) בהצד, דהינו שאוחז בצנאנם ובעדדים ומוליקין, (קנא) אם צריכין בהעלייתם לקח,
ויכלד שלא יגביהם בענין שיעקרו רגליהם מן הארץ, דמקצין הם ואסור לטלטלן, חוץ מתרגלות,
שאין מדידן אותה, ימפני שמגבהת עצמה מן הארץ ונמצא זה מטלטל, (קנב) אכל דוחים אותה

באר היטב

(מנ) להכניס. אפילו הוא בחצר מקום שאין דירה שם, כ"י: (מג) אסור. ואם היה עליו בה"ש אסור, לבוש: (מז) בהצד. אבל בר"ה אסור, עין סימן שטז

באר היטב

נראה פשוט דאם הוא ספק שיהיה מאוס אין לאסור אפילו להמגדל אברתם, וכל
שכן להשי"ה. ודלא כמו שכתב בספר לבושי-שור: * בטל אגב עפר הבית.
עין במשנה בריה מה שכתבתי אפילו וכו', פן מוכח מדש"י בשבת ג' דבור
המהחיל מניס, עין שם, וכאשר כתבתי בשערי-הציון. ונאיתי בחדושי רבי
עקיבא איגר שהביא בשם נדויד'שמשון שכתב דאם יש רצפת אבנים או
נקרים שרי, ולענין דענין יש לעין בזה טובא: אחת, דרש"י כתב דהוא בטל
לקרקעית הבית כיון שנתנו למדרס רגלים והוא מקצה, ואם כן אף שהקרקע
מחפה בדפצת אבנים או נקרים, גם הוא בכלל קרקעית הבית הוא ובטל לגבה
ובכלל מקצה הוא כיון שהקצה אותו מדיצתו, וכן מוכח קצת מלקמן סימן
תצח סעיף י' שכתב דכיון שלא שטחו מוכתא מלקח ודלצרכיו פעי לה, משמע
אכל אם שטחו אסור בכל גווי, ואפילו להטור שכתב 'אגב עפר הבית', אסור
גם כן דכנתו כמו שכתבנו לפרוש רש"י. ועוד נראה לי, דאפילו אם נסב
בהגזירה שכתבנו, גם כן אינו מתר רק בשהכניס הקצר וחול לכתחלה לאיזה
תשמיש ואחר-כך פירו בביתו למדרס רגליה, בזה אפרען כיון שאינו בטל לגבי
קרקע סמיאל הוא בכלל הקצו' דממעקא, אבל אם הכניסו לכתחלה רק לצד
בבית למדרס רגליו ופירו, בודאי אסור להגביר בשבת ולטלטלו כיון שלא
יחד לו מבעוד יום קרדונית, פקח' דהער מצלי' שם מקצה שיש על סתם עפר
וחול¹⁴⁴? וכן מוכח שם דף ג' בגמרא דסתם עפר וחול שם מקצה עליו כל-זמן
שלא יחדו לאיזה תשמיש: והשלחן-ערוך שהענין לו'מר 'בטל אגב עפר הבית'
ולא אסור מטעם שלא היה יחדו עליו, מר' נמי כמו שכתבתי במשנה בריה,
אפילו אם בעת שהכניסו היה בשביל איזה תשמיש, ואם כן יש שם יחדו עליו,
אפילו הכי אסור מטעם דבטל, ובר"ה הוא כמו שהקצה אותו צקה כדצוה:

מן החול המפזר קרקע הבית להשמש בו לאיזה דבר: (קמה) השמונים בחול. ואם טמון בעפר שהוא מקצה, עין לקמן סימן
שיא סעיף ח וט מה שכתוב שם: לט (קמו) אסור לטלטל וכו'. דהם בכלל מקצה (קמו) כצאים ואבנים, דהא לא חזי¹⁴⁵. ואפילו אם
יכול להגיע להפסד על-גבי פורט, בגון שהעוף פורט על-גבי הפלים ויכול לשבשם, אפילו הכי אסור להפסד בידים. ואפילו אם הוא מרגל
בבית מכבר, דהו אין בו משום חשש צידה, במבאר בסימן שטז, (קיו) אפילו הכי לשלם בנדים אסור משום מקצה, אלא גרידנה
מצליהם, וכמבאר בסימן שלד (קית) במגן-אברהם בסעיף-קטן ג דאסור לטלטל מקצה הוא אפילו במקום הפסד: (קמז) מתר לכפות
וכו'. ואין בו משום חשש בטול כלי מהכנינו על אותו זמן שהם עליו, דהא יכול להפריחם בכל שעה¹⁴⁶: (קמה) אסור לטלטלו. ואם
היו עליו בידהשמשות (קט) אסור אף-על-פי שיקררו, דמגו דאתקצאי לבין-השמשות אתקצאי לבלי יומא: כז (קמט) כל בהמה חיה
ועוף. (קכ) בין גדולים בין קטנים: (קנ) בהצד. אבל לא ברשות-הרבים, דגורנין שמא יגביהם ויעכירם ארבע אמות ויתחייב חטאת,
דגבי בהמה לא אפרען מי נושא את עצמו, ועין בטור דכבידא לה דכבדקלית נמי אסור לדדות כמו ברשות-הרבים, וכן פסק הלבוש,
דלא בבית-יוסף שמצדד להקל בזה, ומפל מקום נראה דבעגלים גדולים מתר לדדות בכרמלית¹⁵⁰, עין בר"ן שהובא בבית-יוסף:
(קנא) אם צריכין וכו'. ומשום צער בעלי-חיים¹⁵¹, דאם לא-כן אסור לעשות כן, דכל מידי דלא חזי לטלטול, בשם שאין מטלטלין
כלו כן אין מטלטלין מקצתו¹⁵², כמו שכתוב סימן שיא סעיף ז גבי מת שלא חזי ממונו אכר: (קנב) אכל דוחין אותה. אפילו אם
אינו לצרכה כדי להאכילה אלא לתועלתו, כדי שלא יבא לידי הפסד ממונו, בגון שפירקה מן הפית (קכא) לחוץ, והוא הדין אם

שער הציון

למת בלבד, ועל-פיה מה שהתיר על-ידי מים הינו כשצריך לו להוציא בו עוד צואה או מירגלים. והא דהשטמון מה שכתב המגן-אברהם לשיבות
עליו, דבזה אפשר דאפילו בלא מים שרי להחזיר משום כבוד חבירות, וכמו שכתב בעצמו בסעיף-קטן נט, ויכר עמד בזה בנתיבותיים: (קטו) פן יזכר
מרש"י דבור מהחזיר מניס וכו', דאגרי שהכניס לבסות בו, ואפילו הכי אם לא יחד אמרין דבטל למדרס רגלים ואסור, כמו שכתב רש"י דבור מהחזיר
יהוא, עין שם: (קטז) אחרונים: (קח) ט"ז וש"א: (קית) וכן פסק שם התוספות בשבת והדו"ה תתיים וש"א: (קיט) גמרא, והוא במגן-אברהם וש"א:
(קכ) אף דבר"ן סבירא לה וגדולים מתר לידן אפילו ברשות-הרבים, דבר כחב בבית-יוסף מדקממו הרמב"ם וחסור משמע דלא סבירא להו כן, ולכן סתם
גם כן מה להחזיר, וכן משמע בביר-מנדים: (קכא) ואפילו אם בריה לרשות-הרבים גם כן שרי לדחותה¹⁵³. ועין לקמן סימן שטז סעיף יב במשנה בריה

הלכות שבת סימן שח

באר הגולה 220

מאחרונה כדים כדים שבתים: מא האשה מודה את בנה (קנ) אפלו ברשות הרבים, *ובלבד (קנ) *שלא (מה) תגדרהו, אלא יהא מגפיה רגלו אחת ויניח השנייה על הארץ וישען עליה עד שיתור ויניח רגלו שהגפיה, שנמצא לעולם הוא נשען על רגלו האחת: מב דכר שהוא מקצה (קנה) מחר לעבדו, ובלבד שלא יהא מנענע אפלו מקצתו (וכבר נתבאר בסעיף א): מג ימחר לטלטל מקצה על ידי נפיקה (וכבר נתבאר ריש סימן זה): מד שכלי שנתרעע, (קנו) לא יטלו ממנו חרס לכפות בו או לסמך בו: מה האסור לשחק בשבת ויום טוב (קני) ככדור: מה (מו) (קנה) ויש מתירן, ונתנו להקל (תס"פ"ק דביצה): מז אסור לשאת תחת אציליו זרע התולעים שעושין המשי, מפני שאסור בטלטול, ועוד,

באר היטב

פסור, ואם נושא כפה או חולה חוב, והנושא את הרי מלאכה שא"צ לגיפה, רמב"ם, עמ"א: (מו) ויש מתירן. עין סימן תקח ס"א שחש"ו ומ"א

משנה ברורה

ברכה מן הביצים, אכל בלא הפסד מומן, אפלו הדחיה אינו נכון פיון שאינו לצרכה [כ"ח וא"י]: מא (קנה) אפלו ברשות הרבים. דהא אפלו תגביהנו פטורה, דחי נושא את עצמו, ולית בנה אלא אסורא דרבנן והני גזרה לגזרה. ואם נושא כפות או חולה, חוב, דכזה לא שייך שנושא את עצמו¹⁶⁵. והנושא את, הרי מלאכה שאינה צריכה לגופה, עין סימן רעח: (קנ) *שלא תגדרהו. מפני שנושא, (קנ) כן כתב רש"י, משמע דסביא לה דהני כמו שנושא¹⁶⁶, ואם כן אפלו בכרמלית אסור; ויש שמקלין בזה, אכל לשא אותו על קתפא, גם בכרמלית אסור לכלי עלמא. ויש מהמון שנכשלין בזה שנושאין קטנים על כפיהם, וטעונו הוא מפני שהקטן יכול לילך בעצמו, וישגגה היא, (קנ) דאסור דרבנן יש בכל אפן אפלו בכרמלית, ומכל מקום טוב למנע מלומר להן, שפודאי לא יושעו לנו¹⁶⁷, ומיטב שיהיו שגגין ואל יהיו מידיו¹⁶⁸. וקטן שאין יכול לילך בעצמו כלל, (קנ) חוב מלוי הפוסקים פשוטא ברשות הרבים, ועל ידי אינו יהודי שרי לדיו¹⁶⁹ דאין מצוי אצלנו ברשות הרבים¹⁶⁰ [פמ"ג]. המוציא תינוק וקיס תלוי בצנארו חוב, אף שהתינוק יכול לילך בעצמו, דאין בו אסור דאורייתא, דחי נושא את עצמו, מכל מקום חוב משום כיס, דכיס אינו בטל לגבה, שהוא אין צריך לו; אכל המוציא גדול המלכש בכליו פסור, דבגדי טפלים לו, ושליו אינו חוב, דהוא נושא את עצמו, ולית בה אלא אסורא דרבנן נרמב"ם והובא במ"א: מב (קנה) מחר לעבדו. עין לעיל במשנה ברורה סעיף קטן יז: מד (קנ) לא יטלו ממנו. רוצה לומר, שלא יתלש ממנו, דבמשנה התלישה הוא בכלל תקון כלי, וכמו שיתבאר בסימן שמ, שכל דבר שמתקנו בשבת לאיתו תשמיש יש בו משום תקון כלי. והוא הדין (קס) אם כבר נפל התרס, והוא מתקנו להסיר פליטותיו ועקציו כדי שייכל לכפות בו וכי האי גונא, דאסור, והוא בכלל מכה בפטיש, כמו שכתב רש"י, אכל לקח התרס שושפר מהכלי ולכפות בו מנא כלי שום תקון, ונאי שרי, במבאר לעיל סעיף ו: מה (קנו) ככדור. בין אם היא של גיר או של עץ, שאין שם עלי צליו מחמת שנאיר לשחק בו¹⁶¹, והני פאקן שהוא מקצה מנופו, ואפלו בטלטול בעלמא אסור לדעה זו [אחרונים]: (קנ) ויש מתירן. אפשר ששעמם, שכוין שעשוי לכך ומיחד לזה בתמידות לא שייך בו שם מקצה¹⁶², וקרעיל בסעיף כב, ומכל מקום, לכלי עלמא אסור (קנו) לשחק ברשות הרבים ואפלו בברמלית בשבת, דבכל הוא שייפל לחוץ מארבע אמות ואתי לאתויי, אכל ביום טוב מחר אפלו ברשות הרבים לשחק בו לדעה זו¹⁶³. וכל זה בששוחק שלא על-גבי קרקע, (קנ) אכל על-גבי קרקע, אכל עלמא אסור משום חשש אשוחי גמול¹⁶⁴, וקרעילן בסימן

שער הציון

ובאר הלכה לענין סיבת הדלת אחר שהכניסה לבית: (קס) עין באור הלכה: (קנ) פגא אבתם ומי"אדס ותגרי: (קנ) כן כתב הפרי מגדים, וחפשי הצידי שכן דעת הרמב"ם והרשב"א והר"ן דתינוק בנה כהמה דמי ותיב לרבנן, ודעת הסאור דאפלו לרבי טען חוב בנה. אחר-כך מצאוי במאירי שם-ספן פשיטא לה בנה לחיוב: (קס) לבושי שער: (קנ) דכרי משה ושי"א: (קס) פשוט:

ע שם במשנה פ שם פקדונא צ רין שם ורבעו ורבעו נתיב בא חקק א ק תרין בסוף פקק כ"כ בשם תומכין ר טהר"ל מהשוכה ש רמב"ם דפוק כו מהא דקמפת תחית שבת ככיד ת אטור בשם שכלי-הלקט N השוכה תשכ"א

בסי"ב מאלו הדינים: (מה) תגדרהו. וקטן כ"כ שצריך לגדרו, אם נשאו חוב, והמוציא תינוק וקיס תלוי בצנארו חוב, אכל המוציא גדול המלכש בכליו

באר הגולה

* שלא תגדרהו. עין במשנה ברורה שכתבתי בבאורו, מפני שנושא, כן כתב רש"י, ואף דהמנ"א אברהם כתב זה בשם הר"ן, הנה אף שהר"ן כתב כן במשנה לדברי רש"י, מכל מקום אינו הכרח שהר"ן נופא יסבר כן וכן נמצא כמה פסקים, ויבטל שמתירן גופא דבביר הפתחיל אכל אם הנה גובר וכי משמע דהוא בעצמו סובר דגריה אינו אסור אלא מדרבנן, דאי לא הכי למה לו לומר שם דקטן בנה שגור שמי רגליו לא מודה לה רבנן לרבי נתן, תפוק לה דמדרבנן בלאו הכי אסור אפלו לרבי נתן אם נאמר דגריה הוא כמו נשיא ממש, אלא ודאי דגריה אינו אסור אלא מדרבנן, כמו בלפיד לרבנן, אותו על קתפו, ועל"כ לרבי נתן לא סתמין בנה כמו בלפיד לרבנן, ומשום הכי הוצרך הר"ן לומר דקטן בנה שגור שמי רגליו לא מודה רבנן לרבי נתן ולשא אותו הוא אסור דאורייתא, ועל"כ התמיהו רבנן אף בגריה ואין שהאלה רבה כתב שיש לו עני באורים דבביר תרין ומסתפק בזה, כבר הוצרך בספר מאמר צדקי דכרינו דגריה לדידה הוא מדרבנן, ולכך נשמתי על טעם זה י"ב כתב רש"י, ומה שכתבתי דיש מקלין בזה, הוא מהרי"ר הר"ן ה"ל דסביא לה דמה שאסור גריה הוא בקטן שאינו יכול לילך בעצמו כלל, שאז חוב כשנושא, ולכך אסור גריה כדי שלא יבוא לשאנו על קתפו, ולפי זה לדעת הבית יוסף שמתיר לדחות בהמה ותבה בכרמלית, אין להחמיר בו בגריה בכרמלית [וכל"ש] דאין להחמיר בגריה כלל לדעתו למי שכויל לדחות בעצמו, אכל לשא אותו על קתפו ותינוק למי שאינו יכול לדחות, בודאי גם בכרמלית אסור. פיון דברשות הרבים הוא אסור דאורייתא מפני גרוב הפוסקים, כמו שכתב הפרי מגדים [לשא אותו, ממילא בכרמלית הוא אסור דרבנן, ואף דדעת החסידות בשבת ק"ל עמוד א משמע דאפלו בקטן כן שמונה זמים הוא רק אסור דרבנן¹⁶⁵], דחי נושא את עצמו, הלא כמה גדולי הראשונים פליגי עליה, והם הרמב"ם בחדושי ברש"י פקק רבי אליעזר דטילה והרשב"א והר"ן ותמאור [הוא סובר דאפלו יכול לדחות חוב כשנושא] ותמאיר פלס סביר דקטן שאינו נוטל אחת ומניח אחת הוא אסור דאורייתא להנושא. כל זה דברנו במי שאינו יכול לדחות, ואפלו למי שכויל לדחות, דסביא להו לכמה פוסקים דהנושא הוא אסור דרבנן, גם כן אין להקל בכרמלית, פיון דמדרבנן נשיא חחי הוא כמו שאר דברים ממש, שוב אין חילוק בנה בין כרמלית לרשות הרבים [ואינו דומה למה שאסור משום גזרה, כמו לקמן בסימן ע"ב סעיף א דלא יצמד אדם ברשות היחיד ויוציא ראשו לרשות הרבים וישקשש שם, ובכרמלית מפר, דהתם הוא רק משום גזרה דחשישין שמה וביאם אליו ויבוא לעבר על אסור דאורייתא, ובכרמלית לא גזרו, מה שאין כן בענינו בזה שאסור לשא בכרמלית לא חלקו בענין ואסור בו כל דבר שאסור לשא אותו ברשות הרבים], על מוכח מהמנ"א אברהם ברש"י סעיף קטן ע"א דאפלו בקטן שכויל לדחות יש בו נשיא אסור דרבנן, דהא המתכר שכתב שלא תגדרהו קאי על מי שכויל לדחות, ואפלו הכי משמע מהמנ"א אברהם דחשיא אסור בכרמלית, וכן כתב הס"ח אדם ותגרי, ויבטל לדעת הסאור ותמאיר, גם בקטן שכויל לדחות יש אסור דאורייתא ברשות הרבים להנושא קל"זמן שאינו יכול לילך בעצמו לגמרי, וממילא צריך להחמיר בכרמלית:

בכרמלית בשבת, דבכל הוא שייפל לחוץ מארבע אמות ואתי לאתויי, אכל ביום טוב מחר אפלו ברשות הרבים לשחק בו לדעה זו¹⁶³. וכל זה בששוחק שלא על-גבי קרקע, (קנ) אכל על-גבי קרקע, אכל עלמא אסור משום חשש אשוחי גמול¹⁶⁴, וקרעילן בסימן

מילואים

34

הלכות שבת סימן שח

המשך מעמוד קח

לשכב עליהם בשבת, מפני שהשכיבה עליהם אינה נחשבת טלטול.

[ביה"ל ד"ה סלם]

רק להוליכו מקום לטקום אצל לא בטלטול בעלמא⁽¹⁰⁷⁾.

(107) והקשה בשע"צ לקמן (סי' תקיח ס"ק מח) ממה שכתב הרשב"א במקומות אחרים שטלטול בעלמא אסור, שמה יאמרו שטלטלו כדי לחקן את גגו, ונשאר בצ"ע.

[משנ"ב ס"ק פט]

הוא בכלל מצוה גמורה⁽¹⁰⁶⁾.

(106) ובגדים העומדים לכירה שקפלים ושכב עליהם מבעוד יום, הסתפק החזו"א (א"ח סי' מב ס"ק יג) אם נחשב הדבר כאילו סידרם לכך, ויהא מותר לטלטלם בשבת, וכן הסתפק לגבי בגדים מקופלים שסידרם במיטת, וכתב שלמשה קשה להקל בזה [ועיי' שכתב שמי"מ מותר

הלכות שבת סימן שח

המשך מעמוד קט

סי' בט אות ג) הסתפק בדבר זה, וכתב שיש להחמיר לכתחילה, [והוסיף, שאם הבשר החי קפוא, ודאי שאינו ראוי לאכילה אפילו כאומצא, וגם אם יפשייר הריהו כמלך].

מאידך דעת הגרי"ש אלישיב (שלמי יהודה פ"ח ס"ק ב) שאם קיימת אפשרות להפשיר את הבשר בשבת, כגון על ידי הנחתו על גבי קיריזה או על ידי שהייתו בפושרין, אין הבשר מוקצה. ודעת הגרי"ג קרליץ (חוט שני שבת ח"ג פס"ג ס"ק א) שכוון שמבואר בסי' (ס"ק ב) שאף על פי שאין דרך לאכול בשר חי, מי"מ אינו נחשב מוקצה כיון שסוף סוף ראוי הוא למאכל, ומאחר שבגמ' מובא שבשר חי ראוי למאכל, אם כן גם בזמננו [למרות שהאנשים יותר מפותקים] לא נשתנה דבר זה, וגם כיום כשיש צורך מיוחד אדם אוכל בשר חי, ולכן גם עכשיו אינו מוקצה.

[ביה"ל ד"ה מנע]

דמן הארץ פת' לכבד כגון של אף⁽¹²⁸⁾.

(128) וכטעם הדבר שאין טאטוא הכית מוקדפות והעצמות נחשב כטלטול מוקצה, כתב בביה"ל שם (סי' ד"ה י"ש) שהעצמות והקליפות הינן גוף של רע, ועוד, שנחשב הדבר כטלטול מן הצד לצורך שבת. והחזו"א ביאר (א"ח סי' מז ס"ק כא) לגבי עפר ומוקצה שעל הארץ, שבטלים הם [כדין מקום שהאיכל מורכב על הפסולת, ראה מה שכתבנו להלן (ס"ק קל)]. ומשום כך אין על טאטוא הפסולת שם טלטול מוקצה, ונחשב הוא כתיקון הקרקע. אכן, בביה"ל לקמן (סי' שמ ס"ג ד"ה שעל) מבואר, שאסור להסיר שיעור מהקלף משום טלטול מוקצה אף על פי שמטרתו לחקן את הקלף.

[ביה"ל ד"ה גתנין]

קלאו טבי אפשי' דיש לטקל, דם ראויין אף לאכילת אדם⁽¹²⁹⁾.

(129) ובזמננו, דעת הגרי"ג קרליץ (חוט שני ח"ג פס"ב ס"ק א) שגרעיני תפוחים אינם בכלל היתר זה, שהרי אי אפשר לאוכלם.

הלכות שבת סימן שח

המשך מעמוד 218

(141) והחזו"א כתב (א"ח סי' מד ס"ק י), שלכאורה תלוי הדבר במחלוקת הפוסקים המובאת בשו"ע לקמן (סי' שבה ס"ד) אם מותר לטלטל פת שנאפתה על ידי גוי בשבת [שם פסק השו"ע להחמיר, אלא אם כן היתה זו שעת הדחק או צורך מצוה].

[ביה"ל ד"ה אין]

האפילו במקום הקסור אסור לעשות לכתחילה⁽¹⁴²⁾.

(142) אמנם, לגבי הנחת כלי כדי לקבל בו מים מלוכלכים שכבר דולפים, כתב בביה"ל לקמן (סי' שלח ס"ח ד"ה אסור) בשם החיי אדם, שבמקום צורך גדול יש לסמוך על דעת הטור שהתיר להניחו, ולהוציאו לאחר מכן.

[משנ"ב ס"ק קלז]

ועי' באליה רבה ובפר"מ קנדים שם קפקין ב"ה⁽¹⁴⁰⁾.

(140) אמנם, להחזיקו בידו ולנערו לתוך האשפה, כתב החזו"א (א"ח סי' מח ס"ק י) שמוותר גם לדעה זו, מפני שמעיקר הדין לא נתבטל ממנו שם כלי מחמת המיאוס, שהרי עומד הוא לשימוש וליעודו, אלא שגזרו חז"ל שלא להכניסו בלא מים, וכל עוד שלא ניערהו, לא חלה עליו גזירה זו. והוסיף החזו"א (שם) שלדבריו, במקום שאי אפשר להכניס את העביט עם מים, מותר להכניסו גם בלי מים.

[ביה"ל ד"ה וק]

בהקט אי"ת יהודי ששחטה אפילו בשבת שרי לטלטלה⁽¹⁴¹⁾.

הלכות שבת סימן שח

המשך מעמוד קי

טז) שאף על פי שמייוחד לשימוש האנשים השוחים שם, מ"מ מוקצה הוא, מפני שאסור לשחות בים בשבת.

וארנו חול שיהודוהו למשחק ילדים, כתב בשו"ת שבט הלוי (חי"ט סי' עח) שאין החול שבו מוקצה. מאידך, דעת הגר"צ קרליץ (חוט שני חי"ג פס"ד סי' א) שאף חול זה דינו כמוקצה, כיון שמצוי שמשחקים בו באופנים האסורים בשבת, ולכן אין המשחק בו נחשב כשימוש של היתר בשבת.

באופן שתלך מעצמה, אבל אם דוחה אותה באופן שנעה מכוחו מרשות הרבים לרשות היחיד, נחשב הדבר כדוצאה מרשות לרשות.

[ביה"ל ד"ה בטל]

שם מוקצה שיש על סתם עפר וחול (154).

(154) וחול שגל שפת הים, דעת הגר"ש אלישיב (שלמי יהודה פ"ג ס"ק

הלכות שבת סימן שח

המשך מעמוד קיא

(178) החזו"א כתב (שם), שאין לדברים אלו שורש בגמ', ולמעשה, אף אם אינו דר בבית העני, מותר לו לטלטלם.

(179) ובשעה"צ (סי' קלג) כתב שדעה זו היא דעת התוס', ושלא כדעת הר"ן. אכן, החזו"א כתב (שם), שכשעומד המדר לשאלה או הפרה ואין דעתו למסור את הכס לאלוהים, יתכן שגם התוס' מודים לר"ן שנחשב הכס כמוקצה, מפני שאינו ראוי לבעליו, וגם אינו מוכן לאכילת אדם אחר היום. (180) וכן דבר שהובא מחוץ לחומה, שנאסר למי שהובא בשבילו, כתב השו"ע לקמן (סי' שכה סי"ח) שאינו מוקצה אף לגביו, וביאר המשגיב שם (סי' לו), שהוא משהו שראוי דבר זה לישראל אחר, וכן מבואר ברמ"א לקמן (סי' תרי"ב סי"ז) שמותר לטלטל מאכלים ביום כיפור וליתנם לקטנים, למרות שאינם ראויים לו עצמו. אכן, בשו"ת רעק"א (מהדרי"ק סי' ה) מבואר שמאכלים נחשבים ביום כיפור כמוקצה, והנחה האור שמוח (פ"ד מהל' יום טוב ה"י) מדוע אסורים הם, הרי ראויים הם לקטנים.

ואכן, במקום שאין מצויים קטנים כלל, כגון במחנה צבאי המרוחק מהישוב, דעת הגר"ש אלישיב (שלמי יהודה פ"ח ס"ק עח) שמאכלים נחשבים כמוקצה ביום כיפור.

וכן קטניות בפסח, צידד הכף החיים (סי' תנ"ג ס"ק יז) שמותר לכן אשכנז לטלטל, הואיל וראויות הן לכני ספרד לאכילה, וכן דעת הגר"ש אלישיב (שלמי יהודה שם ס"ק עג) שאין מוקצה. וכן כתב החזו"א (א"ח סי' מט ס"ק טז) לגבי מצה שרויה, שאף הנהוגים בה איסור, מותר להם לטלטל, שכן אף לשיטתם אין מצה זו אסורה מן הדין, אלא רק בתורת מנהג וחומרא.

וכן טלית שנקרעו ציצותיה, כתב בשו"ת שבט הלוי (חי"ג סי' לא) שאינה מוקצה, לפי שראויה היא לאדם אחר ללבישה אף בלא ציצית, כמבואר בשו"ע לעיל (סי' יד ס"ג), שהשו"א טלית מחבירו פטור להטיל בה ציצית בשלושים יום הראשונים, וכן ראויה היא ללבישה באופנים נוספים.

בקיר אינם מוקצה, מפני שלא תלו אותם שם אלא לנוי. [נראה מה שכתבנו לעיל ס"ק ג' ששעון קיר שמקפידים שלא להשתמש בו לדבר אחר, דעת הגר"ש אויערבך שנחשב כמוקצה מחמת חסרון כוון].

[משנ"ב ס"ק קסט]

שקם פחותים משלשה טפחים על שלשה טפחים (176).

(176) ולגבי חבל שבבית, כתב לקמן (סי' ש"ז ס"ק לג) שבסתם מוכן הוא לתשמיש, ואינו מוקצה.

[משנ"ב ס"ק קע]

בקר מי ששהה בעליו (177) וכו', דווקא כשהעשיר דר בבית העני (178) וכו', הואיל דמותר לאתריהם (179), ואף הוא עצמו מותר לטלטל (180).

(177) אמנם, אם זרקו העשיר לאשפה, ולקחו העני משם, כתב החזו"א (א"ח סי' מג ס"ק ב) שמותר לעני לטלטלו, ואינו כשבר כלים, שבטלה חשיבותם על ידי זריקתם [כמבואר בשו"ע לעיל (סי' ז)].

ולענין טלטול ספרי חשק וכדו' [שאסור לקרואם אף בימות החול, כמבואר בשו"ע לעיל (סי' ש"ז ס"א)], שבעליו עברין ואינו נהג בהם איסור, כתב הגר"ש אויערבך (טלטולי שבת עמ' יג) שאף על פי שלעברין עצמו יתכן שאין הדבר נחשב מוקצה, כיון שלא הקצהו מדעתו [וכן מבואר בדעת תורה לעיל (סי' ג) בשם שו"ת בית יצחק (א"ח סי' יג ס"ק י) שאינו נחשב מוקצה], מ"מ לגבי בני ביתו בודאי נחשב הוא כמוקצה, ובשו"ת אגרות משה (א"ח ח"ה סי' כב אות ב) כתב, שלעברין אין הספרים האלו נחשבים כמוקצה, כיון שספרים אלו אין לאסורם מחמת איסור מלאכה אלא רק מחמת האיסור לקרוא בהם, ואין איסור זה שייך אלא במי שנהג באיסור זה, אכן למי שנהג כדון וכהלכה בספרים אלו הרי הם מוקצה עבורו, וראה מה שכתבנו לעיל (סי' י).

הלכות שבת סימן טז

המשך מעמוד 222

(שבת פכ"א מ"ב), שכונתו שלא הניח את האבן על מנת לכסות את החבית, ובח"י הריטב"א (שבת מט, א) כתב, שמדובר באופן שגם החבית משמשת לשמירת האבן.

את דבר המוקצה, ולא להיפך, כמו שכתב המשגיב לעיל (סי' רנט ס"ק ט) ולקמן (סי' שיא ס"ק כט), תירץ הבעל המאור (שבת מז, ב מדפי הרי"ף) שכאן מדובר בחבית המשמשת את האבן, וביאר בתוס' רעק"א

